

Plats: Landstingshuset, Styrelserummet, Köksvägen 11, Umeå

Tid: 2015 04 01 kl 10.00 – 12.00

Närvarande Nämnden för funktionshinder och habilitering, VLL

Kenneth Andersson, ordförande

Carin Hasslow, 1:e vice ordförande

Margaretha Löfgren, 2:e vice ordförande

Anna-Karin Lundberg

Ulf Liljegren

Agneta Pohjanen

Ulf Granström

Elin Segerberg

Representanter från funktionshindersrörelsen i Västerbotten

VDL Ulf Almqvist

SRF Jenny Näslund (kl 10.00 – 11.10)

HSO Kjell-Åke Nilsson

Martin Vikgren

Abbas Haghjo

Torbjörn Olofsson

RTP Urban Clarin

Övriga

Sofie Tängman, utredare

Kicki Lundmark, utredare och föredragande i NFH, PS-stab

Anmält förhinder

Hans Erixon, HSO

Stefan Stråhle, HSO

Camilla Björnehall, HSO

Linda Carstedt, NFH

Alireza Mosahafi, NFH

1 Öppnande, utse två justerare att jämte ordförande justera minnesanteckningarna

Kenneth Andersson hälsar alla varmt välkomna till samrådet med funktionshindersrörelsen i Västerbotten. En kort presentationsrunda genomförs.

- Ulf Almqvist och Abbas Haghjo utses att tillsammans med ordförande justera dagens sammanträdesanteckningar.

2 Föregående minnesanteckningar

Kicki Lundmark föreslår att hon får sända ut de ojusterade anteckningarna när de är klara, därefter kan justerarna meddela eventuella ändringar som tas upp vid nästkommande möte. På detta sätt får deltagarna ut informationen snabbt för att kunna sprida i sina respektive föreningar. Med anteckningarna följer också bilagor som samrådet beslutat om ska bifogas.

- Samrådet beslutar att anteckningarna får sändas ut innan justering enligt Kicki Lundmarks förslag.
- Föregående minnesanteckningar 2015 03 04 lades med godkännande till handlingarna

3 Revidering av landstingets funktionshinderspolitiska policy - arbetsplan

Kicki Lundmark presenterar landstingets plan för revideringen av det funktionshinderspolitiska programmet. Den policy och handlingsplan på funktionshindersrådet som gäller fram till och med 2015 ska följas upp och revideras. En ny policy för 2016 – 2020 ska tas fram och beslutas av landstingsfullmäktige under 2015. När denna är fastställd uppdras åt landstingsstyrelsen att årligen besluta om en aktivitetsplan för landstinget med utgångspunkt från målen i funktionshinderspolitisk policy 2016 – 2020. Nämnden för funktionshinder och habilitering har uppdraget att tillsammans med landstingets samverkansnämnd ta fram förslag till ny policy. Policyn ska formas i nära samverkan med länetts funktionshindersrörelse. Den ska anta ett folkhälsopolitiskt perspektiv och ha ett mångfaldsperspektiv. Det är viktigt att intresseorganisationerna bereds tillfälle till dialog och samverkan kring hur policyn ska formas och vilka mål som bör prioriteras de närmaste fyra åren.

Följande representanter ingår i den arbetsgrupp som ska revidera policyn:

NFH:s au Kenneth Andersson

Carin Hasslow

Margaretha Löfgren

Funktionshindersrörelsen Kjell-Åke Nilsson, HSO
Martin Vikgren, HSO
Camilla Björnehall, HSO
Torbjörn Olofsson, HSO
Urban Clarin, RTP
Kamal Suleimani, SRF

Utöver dessa kommer två representanter från samverkansnämnden i landstinget att utses. Information om start för detta arbete kommer så snart denna representation är klar, någon gång efter den 14 april. Kicki Lundmark, PS-staben, utgör processtöd i arbetet.

4 Den nya patientlagen – vad innebär den för dig?

Sofie Tängman, utredare vid staben för verksamhetsutveckling, presenterar den nya patientlagstiftningen.

Landstingets värdegrund är viktig att knyta an till patientlagen. De stämmer överens väldigt väl - "Patienten alltid först". Värdegrundens är ju vår kompass i vardagen. Pat ska få vård i rät tid och med kvalitet, patienten känner sig trygg och välinformeras. Det är viktigt att man ges möjlighet att göra egna val. Det finns mycket i lagen som överensstämmer med landstingets värdegrund.

2011 beslutades att utredare Johan Assarsson skulle se över och lämna förslag på hur patientens ställning kan stärkas i vården. Den så kallade patientmaktsutredningen tillsattes. I utredningen kom det fram en del synpunkter och tankar, exempelvis pratade man för första gången om patientcentrerad vård vilket innebär att patienten måste vara en del till vådgivaren och därmed delaktig i sin egen behandling. Lagen ställer ökade krav på sjukvårdens organisation. Patienten själv får också ett större ansvar i att vara informerad, motiverad och ta eget ansvar där så är möjligt. Det är viktigt att undanträningseffekter inte får uppstå, särskilt då det gäller patienter med begränsad autonomi. Patientlagen mynnar ur patientmaktsutredningen, för närvarande arbetar man också med lagstiftning som rör sjukvårdens organisation, så kallad organisationslag. Hälso och sjukvårdslagen delas upp i en patientlag och en organisationslag.

Patientlagen ställer nya krav på vården. Vi är skyldiga att ge den information som patienten behöver. Det kräver att sjukvårdshuvudmannen ser till att informationen är tillgänglig oavsett funktionsnedsättning eller språk exempelvis. För att detta ska bli bra krävs en kulturförändring inom hälso- och sjukvården som kan innebära förändrade arbetssätt, inställning och förhållningssätt till sitt

uppdrag och patienten. Det är patienten som har den största kunskapen om sin situation. Lagen innehåller följande avsnitt: Tillgänglighet, Information, Samtycke, Delaktighet, Fast vårdkontakt och individuell planering, Val av behandlingsalternativ och hjälpmmedel, Ny medicinsk bedömning, Möjlighet att välja utförare, Personuppgifter och intyg, Synpunkter, klagomål och patientsäkerhet.

Pat ska få information om de hjälpmedel som finns och vilka man har tillgång till. Det är vårdens ansvar att se till att det finns tolk, inte patientens ansvar. Nytt är också att barn har rätt till information – barnet egna behov av information är tydligt lagstadgat. Man måste då ta hänsyn till kronologisk, men även mognadsmässig ålder.

I landstinget finns en arbetsgrupp som arbetar med implementering av den nya lagstiftningen. Nu handlar det om att informera verksamheterna men senare också att verkligen börja arbeta med nya arbetssätt med målet att förändra och utveckla samspelet mellan patient och vårdgivare. För allmänheten finns redan en hel del information som man kan hitta via de länkar som finns i den PowerPointpresentation som biläggs dessa anteckningar. Inom landstinget tar man nu också fram en enkel broschyr som riktar sig till allmänheten med information om nya patientlagen. Mycket information går också att hitta på 1177.

5 Övriga frågor

- Martin Vikgren påtalar HSO:s problem att kunna teckentolka aktiviteter då man inte är säker på om man får något merkostnadsbidrag för bokning av tolkar som vid varje tillfälle kostar ungefär 8 000 kronor. En fråga till nämnden är om de kan få förhandsbesked om de beviljas merkostnadsbidrag för dessa kostnader. Kenneth Andersson återkommer vid nästa samråd med besked om hur nämnden resonerat i frågan.
- Kicki Lundmark redogör för ett svar som samrådet fått från Umeå kommun vad gäller övergångsställe på Köksvägen: Svaret från Marie Frostvinge, trafikplaneringschef vid Umeå kommun är:
"Köksvägen finns med på kommunens lista över vägar som ska ses över. Vi har tidigare avväktat den fördjupade översiksplan för universitetsstaden som tagits fram i samarbete mellan kommunen, landsting, universitetet m fl. Nu är översiksplanen klar och vi har planerat att skissa på gatans utformning under 2015. Arbetet är tänkt att ske i samråd mellan kommunen och landstinget. Samtliga övergångsställen och deras placering kommer att ses över under arbetet."

Inga övriga frågor hade anmälts. Kenneth Andersson tackar för givande diskussioner och avslutar mötet.

Antecknad av

Kicki Lundmark

Justerat

Kenneth Andersson
Ordförande

Ulf Almqvist
Justerare

Abbas Haghjo
Justerare

Bilaga
PP-presentation: Patientlagen

Patientlagen

2015-04-01

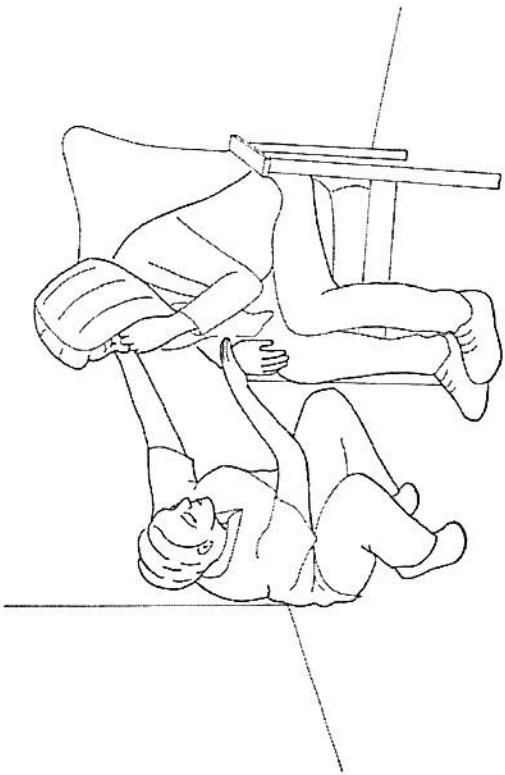
Sofie Tängman

Ständigt bättre – Patienten alltid först

En kompass i vardagen

Patienten

- Får vård i rätt tid och av hög kvalitet
- Känner sig trygg och respekterad
- Är välinformerad och delaktig i sin vård och kan göra egnat val

Citat från Patientmätsutredningen

"I en patientcentrerad vård är patienten en partner i relationen med vårdgivaren och tar en mer aktiv roll i beslut kring den egna vårdens."

"Detta ställer ökade krav på hälso- och sjukvårdspersonalen att bjuda in patienten i diskussioner kring utformningen och genomförandet av vårdinsatser."

"På patienten ställs samtidigt ökade krav på kunskaper för att han eller hon aktivt ska kunna delta i beslut och utformning av vårdinsatsen."

Forskning visar att ökad delaktighet från patientens sida ökar kvaliteten i vårdinsatsen.

Den nya patientlagen

Lagen reglerar vad som gäller ur patientens perspektiv.

Samlar det viktigaste som rör patienten även om annan lagstiftning fortfarande finns kvar.

Lagens syfte är att

- driva på utvecklingen för att öka kvaliteten i mötet med patienten.
- Stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet bland annat genom:
  - ett förtydligat krav på information
  - möjlighet att välja utförare i andra landsting

Patientlagen ställer nya krav på vården

- En utmaning för hela hälso- och sjukvården.
- En långsiktig kulturförändring som kräver nya arbetssätt.
- Patienten ses som medskapare och tar en aktiv roll i vården.
- Vården behöver känna till vad lagen innebär och vilket ansvar vi har.
- Ge patienterna bättre information och göra dem mer delaktiga.

Lagens innehåll

- Tillgänglighet
- Information
- Samtycke
- Delaktighet
- Fast vårdkontakt och individuell planering
- Val av behandlingsalternativ och hjälpmedel
- Ny medicinsk bedömning
- Möjlighet att välja utförare
- Personuppgifter och intyg
- Synpunkter, klagomål och patientsäkerhet

Informationsplikten förtydligas och utökas

Patienten ska få information om:

1. sitt hälsotillstånd,
2. de metoder som finns för undersökning vård och behandling,
3. de hjälpmidel som finns för personer med funktionsnedsättning,
4. vid vilken tidpunkt han eller hon kan förvänta sig att få vård,
5. det förväntade vård- och behandlingsförlloppet,
6. väsentliga risker för komplikationer och biverkningar,
7. eftervård, och
8. metoder för att förebygga sjukdom eller skada.

Individuellt anpassad information, förrtydligas

- Information ska anpassas till mottagarens ålder, mognad, erfarenhet, språkliga bakgrund och andra individuella förutsättningar
- Det gäller även information till vårdnadshavare och andra närliggande.
- Barn har samma rätt till information.
- Vårdspersonal ska så långt som möjligt försäkra sig om att mottagaren har förstått innehållet och betydelse.
- Information ska lämnas skriftligt om det behövs eller efterfrågas.

Samtycke

- Hälso- och sjukvård får endast ges om patienten samtycker.
Samtycke kan lämnas skriftligt, muntligt eller genom handlande.
- Patienten ska vid en nödsituation få sjukvård även om hon eller han inte är i stånd att ge sitt samtycke.
- Om en patient avstår från viss vård och behandling ska han eller hon få information om vilka konsekvenser det kan få.
- Barns inställning till viss vård ska klariläggas

Delaktighet

- Vården ska utformas och genomföras i samråd med patienten.
- Patients medverkan i hälso- och sjukvården genom att själv utföra vissa vård- eller behandlingsåtgärder ska utgå från patientens önskemål och individuella förutsättningar.
- Närstående ska få möjlighet att medverka vid utformning och genomförande av vården, om det är lämpligt och om sekretess eller tystnadsplikt inte hindrar detta.

Fast vårdkontakt och individuell planering

- Patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet ska tillgodoses.
- Olika insatser för patienten ska samordnas på ett ändamålsenligt sätt.
- Fast vårdkontakt ska utses för patienten som begär det eller om det är nödvändigt för att tillgodose behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet.
- Patienten ska få möjlighet att välja en fast läkarkontakt inom primärvården.
- För en enskild som har behov av både hälso- och sjukvård och insatser från socialtjänsten ska en individuell plan upprättas under de förutsättningar som anges i HSL

Val av behandlingsalternativ och hjälpmedel

- När det finns flera behandlingsalternativ som står i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet ska patienten få möjlighet att välja det alternativ som han eller hon föredrar.
- Patienten ska få den valda behandlingen, om det med hänsyn till den aktuella sjukdomen eller skadan och till kostnadera för behandlingen framstår som befogat.
- När det finns olika hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning tillgängliga ska patienten ges möjlighet att välja det alternativ som han eller hon föredrar.
- Patienten ska få det valda hjälpmedlet, om det med hänsyn till hans eller hennes behov och till kostnadera för hjälpmedlet framstår som befogat.

Tillgänglighet och patientens valmöjlighet

- En patient som omfattas av ett landstings ansvar för hälso- och sjukvård får möjlighet att välja utförare av offentligt finansierad öppen vård i hela landet.
- En patient ska ges vård utifrån medicinska behov på samma villkor som de som är bosatta i vårdlandstinget.
- Gäller öppen vård; primärvård, öppen specialistvård (inklusive dagkirurgi), öppen högspecialiserad vård.
- Även privata vårdgivare/utförare med avtal.

Tillgänglighet och patientens valmöjlighet forts.

- Hänsyn måste tas till remisskrav.
- Vårdgarantin gäller enbart hemlandstinget.
- Möjlighet att lista sig hos vårdgivare i andra landsting.
- Möjlighet att välja fast läkarkontakt i andra landsting.
- En patient med livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom eller skada ska få möjlighet att inom eller utanför det egena landstinget få en ny medicinsk bedömning.

Läss mer...

"Min guide till säker vård"

"Din skyldighet att informera och göra patienten delaktig"

Ny reviderad upplaga kommer i april

Frågor och svar om vårdens skyldighet att informera och göra patienten delaktig

<http://www.socialstyrelsen.se/fragorochsvar/dinskyldighetattinformeraochgo>

Hänvisningar till nya lagtexter m.m. kommer att föras in under april 2015.

1177 Vårdguiden och Patientlagen

Använd 1177.se som ett stöd i att uppfylla den utökade informationsplikten

- 1177.se/vardpersonal
- 1177.se/patientlagen
- Broschyror och affischer till personalrum
Obs! Affischer för väntrum kommer senare.

1177 Vårdguiden och Patientlagen

1177 statade en nationell informationskampanj till invånare 1 mars nationellt.

I Västerbotten lite senare

- Väntrum, kommunala verksamheter, digitala medier, tryckta medier
- Syfte: Berätta om möjligheterna med den nya lagen
- Målgrupper: Personer med hög motivation och personer med låg socioekonomisk resurs

Bra webbadresser att känna till

Intranätet linda

Informationsmaterial om patientlagen (uppdateras löpande)

<http://linda.vll.se/kunskap-och-utveckling/pagaende-projekt/patientlagen>

Tips på var du hittar översättningar och anpassningar:

<http://linda.vll.se/vard/patientinformation/oversattningar-och-andra-anpassningar>

1177 Vårdguiden

1177.se/vardpersonal

1177.se/patientlagen

1177.se/other-languages

1177.se/barnavdelningen